

Vademecum Nauczyciela

Wdrażanie podstawy programowej w szkole ponadpodstawowej

Scenariusze zajęć dla doradców metodycznych

Etyka

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORE OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

ETYKA

SCENARIUSZ WYKŁADU

Autorzy: Jacek Frydrych, Jacek Wojtysiak

Temat: Założenia „nowej” podstawy programowej etyki w szkole ponadpodstawowej (koncepcja podstawy programowej).

Czas: 2 godz. dydaktyczne

Cele zajęć:

Uczestnik po zajęciach powinien wykazać się:

Znajomością

- uwarunkowań (podmiotowych, przedmiotowych i prawno-organizacyjnych)
- koncepcji podstawy programowej (założenia, cele kształcenia, treści nauczania)
- istotnych różnic między „nową” i „starą” podstawą programową

Rozumieniem

- koncepcji podstawy programowej (uzasadnianie założeń, związki między założeniami, celami kształcenia i treściami nauczania)
- roli nauczyciela etyki.

Umiejętnością

- uzasadniania założeń podstawy programowej
- stosowania założeń podstawy programowej w praktyce (stosowanie założeń podstawy programowej w projektowaniu zajęć etyki).

Metody pracy:

- wykład
- dyskusja
- wymiana doświadczeń

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

Materiały dydaktyczne:

- prezentacja multimedialna
- podstawa programowa etyki
- komentarz do podstawy programowej etyki

Przebieg szkolenia:

1. Czynności organizacyjne – 5 min.
2. Omówienie uwarunkowań związanych z edukacją etyczną w szkole – uwarunkowania przedmiotowe, podmiotowe, prawno-organizacyjne (**slajdy 4–6**) – 10 min.
3. Zaprezentowanie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej (szkoła ponadpodstawowa); (**slajd 7**) – 5 min.
4. Omówienie koncepcji podstawy programowej:
 - 1) Kluczowe założenia podstawy programowej oraz ich uzasadnienie (**slajdy 8, 9**) – 10 min:
 - a) etykę traktuje się jako dyscyplinę naukową o wielowiekowej tradycji i bogatym dorobku teoretycznym oraz o wielu możliwych zastosowaniach praktycznych. Podstawa programowa eksponuje filozoficzny, praktyczny oraz wychowawczy (samowychowawczy) charakter etyki i edukacji etycznej;
 - b) w ramach edukacji etycznej wyróżnia się trzy jej aspekty: kognitywny (wiedza etyczna jako podstawa do rozwijania zdolności myślenia moralnego), motywacyjny (procesy wolicjonalne i emocjonalne związane z moralnością) oraz behawioralny (zachowania i postawy moralne), które skorelowane są z czterema podstawowymi funkcjami edukacji etycznej (realizowanej w szkole): poznaczą (wiedza o etyce, moralności i człowieku jako podmiocie moralnym), praktyczną (zastosowanie wiedzy etycznej w praktyce, rozwiązywanie problemów moralnych), wychowawczą (rozwój moralny skorelowany z nabywaniem i rozwijaniem kompetencji praktyczno-moralnych) oraz integracyjną (integracja międzyprzedmiotowa, istotny wkład w rozwój kompetencji kluczowych, łączenie funkcji poznawczej, praktycznej i wychowawczej). Podstawa programowa zawiera zapisy odnoszące się do wszystkich funkcji i aspektów edukacji etycznej. Aspekt kognitywny traktuje się jako podstawowy;
 - c) realizacja sformułowanych w podstawie programowej wymagań ogólnych pozwala równoważyć trzy kluczowe wymiary procesu kształcenia: prakseologiczny, emancypacyjny i hermeneutyczny. Akcentowanie emancypacyjnego i hermeneutycznego wymiaru kształcenia etycznego urealnia ideę podmiotowego traktowania ucznia w procesach dydaktycznych;
 - d) koncepcja podstawy programowej umożliwia nauczycielom wybór aprobowanego przez nich modelu nauczania etyki, akcentuje jednak konieczność kształtowania określonych umiejętności

i postaw niezbędnych do prowadzenia samodzielnej refleksji etycznej i angażowania się w racjonalny dyskurs etyczny;

e) realizacja wszystkich zapisów podstawy programowej wymaga przeprowadzenia 120 godzin lekcyjnych.

2) Omówienie struktury podstawy programowej

a) cele kształcenia – charakterystyka celów kształcenia (wraz z odniesieniami do przykładowych zapisów z zakresu treści nauczania); **(slajdy 10–11)** – 10 min;

b) treści nauczania (ogólna charakterystyka treści nauczania – podział treści nauczania); **(slajdy 12–14)** – 10 min.

4. Wskazanie istotnych różnic między „starą” i „nową” podstawą programową **(slajd 15)** – 5 min.

6. Charakterystyka roli nauczyciela etyki **(slajd 16)** – 5 min.

7. Realizacja podstawy programowej w praktyce – charakterystyka proponowanego modelu (projektowanie zajęć edukacyjnych z etyki), **(slajdy 17–21)** – 15 min.

8. Pytania uczestników szkolenia – możliwość przedyskutowania wybranych kwestii – 15 min.

vademecum.ore.edu.pl